

פרשת בחוקותי – חמישי

(מז) וְאִם | מְשִׁיחָה אֶחָזָתוּ
יִקְדִּישׁ אִישׁ לַיהוָה וְהָיָה
עֶרְכָּךְ לְפִי זֶרְעוֹ זֶרַע חָמֵר
שְׁעָרִים בְּחַמְשִׁים שֶׁקֶל כֶּסֶף:
טז וְאִם מִחֻקְלֵי
אַחֲסָנִתִּיהָ, יִקְדִּישׁ גְּבֵר
קָדָם יי וְיִהְיֶה פֶרֶסָנִיָּה,
לְפָם זֶרְעִיָּה: בֵּית זֶרַע
כֹּר סְעָרִין, בְּחַמְשִׁין
סִלְעִין דְּכֶסֶף.

רש"י ◀ וְהָיָה עֲרֹכָךְ לְפִי זֶרְעוֹ: וְלֹא כְּפִי שׁוֹנִיָּה, אַחַת שָׂדֶה טוֹבָה וְאַחַת שָׂדֶה רָעָה, פְּדִיּוֹן הַקֹּדֶשׁ שָׂוֶה בֵּית כּוֹר שְׁעוּרִים בַּחֲמִשִּׁים שֶׁקָּלִים, כֶּךָ גְּזֵרַת הַכְּתוּב, וְהוּא שָׂבָא לְגֵאֲלָה בַתְּחִלַּת הַיּוֹבֵל, וְאִם בָּא לְגֵאֲלָה בְּאַמְצָעוֹ, נוֹתֵן לְפִי הַחֲשׁבוֹן: סֵלַע וּפּוֹנְדִיּוֹן לְשָׁנָה; לְפִי שְׂאִינָה הַקֹּדֶשׁ אֲלֹא לְמִנִּין שְׁנֵי הַיּוֹבֵל, שְׂאֵם נִגְאָלָה הָרִי טוֹב, וְאִם לָאוּ, הַגְּזֵבֶר מוֹכְרָה בְּדָמִים הִלְלוּ לְאַחֵר, וְעוֹמֶדֶת בְּיַד הַלּוֹקֵחַ עַד הַיּוֹבֵל, כְּשֶׁאֵר כָּל הַשָּׂדוֹת הַמְּכוּרוֹת, וּכְשֶׁהִיא יוֹצֵאָה מִיָּדוֹ, חוֹזֶרֶת לַכֹּהֲנִים שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁמֵר שֶׁהַיּוֹבֵל פּוֹגֵעַ בּוֹ, וּמִתְחַלֶּקֶת בִּינֵיהֶם, זֶהוּ הַמִּשְׁפָּט הָאֲמוֹר בַּמִּקְדִּישׁ שָׂדֶה. וְעַכְשָׁו, אֲפָרְשֶׁנּוּ עַל סֵדֶר הַמִּקְרָאוֹת:

(יז) אַם-מִשְׁנַת הַיָּבֵל יִקְרֶינָה יִזְאָבְבֵל מִשְׁתָּא דְיוֹבִילָא, יִקְרֶינָה חַקְלִיָּה כְּפִרְסָנִיָּה, יְקוּם.

רס"י ◀ אם מִשְׁנַת הַיּוֹבֵל יִקְדִּישׁ וְגו': אם מִשְׁעֶבְרָה שְׁנַת הַיּוֹבֵל מִיָּד, הַקְּדִישָׁה, וּבֹא זֶה לְגֹאֲלָהּ מִיָּד. כְּעֶרְכָּךְ יָקוּם: כְּעֶרְךָ הַזֶּה, הָאֲמֹר, יִהְיֶה, חֲמִשִּׁים כֶּסֶף יִתֵּן:

(יח) וְאִם־אַחֵר הַיָּבֵל יִקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ וְחָשַׁב־לוֹ הַכֹּהֵן אֶת־הַכֶּסֶף עַל־פִּי הַנֹּתָרֹת עַד שְׁנַת הַיָּבֵל וּנְגַרַע מֵעֶרְכָּה:

רס"א ואם-אחר היכל יקדיש: וכן אם הקדישה משנת היובל ונשתתה ביד גזבר, ובא זה לגאלה אחר היובל. וחשב-לו הפהן את-הכסף על-פי השנים הנותרת: כפי חשבון, כיצד? הרי קצב דמיה של ארבעים ותשע שנים חמשים שקל, הרי שקל לכל שנה, ושקל יתר על כלן; והשקל ארבעים ושמונה פונדיונין – הרי סלע ופונדיון לשנה, אלא שחסר פונדיון אחד לכלן. ואמרו רבותינו שאותו פונדיון – קלבון לפרוטרוט, והבא לגאל, יתן סלע ופונדיון לכל שנה לשנים הנותרות עד שנת היובל. ונגרע מערכך: מנין השנים שמשנת היובל עד שנת הפדיון:

(יט) וְאִם-נֶאֱלַל יִגְאָל אֶת-
הַשָּׁדָה הַמְקֻדֶּשֶׁת אֹתוֹ וַיִּסַּף
חֲמִשִּׁית כֶּסֶף-עֶרְכָּךְ עָלָיו
וְקָם לוֹ:

יט וְאִם מִפְּרֶק יִפְרוֹק יֵת
חֻקָּלָא, דְּאֶקְדִּישׁ יֵתִיה:
וַיִּוְסִיף חֲמִשׁ כֶּסֶף
פְּרַסְנִיה, עָלֹהֵי וַיִּקּוּם
לִיה.

רש"י ◀ ואם-גָּאֵל יִגָּאֵל: הַמִּקְדִּישׁ אוֹתוֹ, יוֹסִיף חֹמֶשׁ עַל הַקֶּצֶבֶה הַזֹּאת:

(ב) וְאִם-לֹא יִגָּאֵל אֶת-הַשְּׂדֵה
וְאִם-מִכָּר אֶת-הַשְּׂדֵה לְאִישׁ
אַחֵר לֹא יִגָּאֵל עוֹד:
כ וְאִם לֹא יִפְרוֹק יֵת
חֻקָּלָא, וְאִם זִבִּין יֵת
חֻקָּלָא לְגַבֵּר אַחֲרָיו לֹא
יִתְפָּרֵק, עוֹד.

רס"י ◀ וְאִם-לֹא יִגָּאֵל אֶת-הַשָּׂדֶה: הַמְקֻדֵּשׁ. וְאִם-מָכַר: הַגִּזְזָר.
אֶת-הַשָּׂדֶה לְאִישׁ אַחֵר לֹא-יִגָּאֵל עוֹד: לָשׁוּב בְּיַד הַמְקֻדֵּשׁ:

(כא) וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצִאתוֹ
בַּיּוֹל קָדֵשׁ לַיהוָה פְּשֻׁדָּה
הַחֹרֵם לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ:

רש"י ◀ וְהָיָה הַשְּׂדֵה בְּצִאתוֹ בַּיּוֹבֵל: מִיַּד הַלּוֹקָחוֹ מִן הַגִּזְבָּר, כְּדֶרֶךְ שְׂאֵר שְׁדוֹת הַיּוֹצְאִים מִיַּד לּוֹקְחֵיהֶם בַּיּוֹבֵל. קָדַשׁ לַה': לֹא שִׁיבוֹב לְהַקְדֵּשׁ בְּדֶק הַבַּיִת, לִיד הַגִּזְבָּר, אֲלֹא כַּשְּׂדֵה הַחֶרֶם הַנֶּתוּן לַכֹּהֲנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח, יד): "כָּל חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה", אִף זֶה תִּתְחַלֵּק לַכֹּהֲנִים שֶׁל אוֹתוֹ מִשְׁמֶר, שְׁיֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁל יוֹבֵל פּוֹגֵעַ בּוֹ: